

אמר: מזה נשמע שזה היה אליהו. והיה שמח במעשה שעשה לו.

ומאותו היום, כשהיה רואה דמות אביו, היה אומר לו: אבא, אמר לאותו הזקן, בטולים רבים היה מהתורה. אמר לו: אמר לו שזקן הקדמונים, זקן של הפתובים, ומיד יתישר כחך.

אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברם וגו' (בראשית טו). רבי עזריה פתח, (שירא) משכני אחריך נרוצה. אמר רבי יצחק, כל הקורא קריאת שמע פתקונה על מטתו, עולה נשמתו לשוט בארץ החיים.

אמר רבי בון, מהו פתקונה? בא תשמע, ששים אותיות ידועות יש בקריאת שמע של לילה שיהא מכוין בהם לדעת הסוכבים את פסא הכבוד, שהם ששים. זהו שפתוב (שם ג) ששים גברים סביב לה מגברי ישראל. (והרי הם שבועים? אלא עשרה ממנים לעשות דין, שבאמר (תהלים פב) אלהים נצב בעדת אל).

שנו רבותינו, פעם אחת הלך רבי דוסתאי לראות את רבי אלעזר בן ערף. הזדמן לו רבי חגי. אמר לו: יאמר לנו מורנו דרף תקינה לפניו, למי הלך? אמר לו: לראות את סבר פני הימים. אמר לו: מי הוא? אמר לו: מי שיורדים לפניו גדולים עליונים של המלך ברוף הוא.

אמר לו: נוח לו למר שאלך עמו לדרך? אמר לו: אם תוכל לסבר סברא למה שתשמע - לך, ואם לא - סטה לאחריך, כך שלא תעגש. אמר לו: לא יחשש מר לזה, שהרי שמעתי דבר של סוד עליון, והסתפלתי בו, וסברתי סברא.

אמר לו: ומה היא? אמר לו: שמעתי את סוד הפסוק הזה (שיר

דאשגח ביה, לא חזייה. אמר שמע מינה דאליהו הוה, והוה חדי בעובדוי דעבד ליה. ומן יומא ההוא פד הוה חמי דיוקנא דאבוי, הוה אמר ליה אבא אבא, אימא לההוא סבא, שפמין סגיאין מאורייתא הוה. אמר ליה אימא ליה סבא דקדמאי, סבא דפותקא. ומיד יתישר חילך.

אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברם וגו', ר' עזריה פתח, (שה"ש א ד) משכני אחריך נרוצה. אמר רבי יצחק, כל הקורא קריאת שמע פתקונה על מטתו, עולה נשמתו לשוט בארץ החיים.

אמר רבי בון, מאי פתקונה, תא שמע, ששים אותיות ידועות יש בקריאת שמע של לילה, שיהא מכוין בהם לדעת, הסוכבים את פסא הכבוד, שהם ששים. הדא הוא דכתיב, ששים גבורים סביב לה מגבורי ישראל. (והא ע' אינון. אלא עשר ממונים למיעבד דינא, שנאמר אלהים נצב בעדת אל).

תנו רבנן, זמנא חדא, אזל רבי דוסתאי למחמי לר' אלעזר בן ערף, אזדמן ליה רבי חגי, אמר ליה לימא לן מר אורחא דתקנא קמיה, למאן אזל. אמר ליה למחמי סבר אפי יומין. אמר ליה מאן הוא. אמר ליה, מאן דנחתין קמיה רברבי עילאי דמלכא בריך הוא.

אמר ליה, ניחא ליה למר דאיזיל עמיה לאורחיה. אמר ליה, אי תיכול למספר סברא למאי דתשמע, זיל. ואי לא, סטי אבתרך, פי היכי דלא תעגש. אמר ליה לא ליחוש מר להאי, דהא שמעית מילתא דרזא עילאה, ואסתפלית ביה, וסברית סברא.

אמר ליה ומאי היא, אמר ליה שמעית האי רזא דהאי פסוקא, הנה מטתו

שְׁלֹשְׁמָה, היא פּוֹרְסִיָּא יִקְרָא דְּמִלְכָּא
 דְּשִׁלְמָא פּוֹלָא דִּילִיה. שְׁשִׁים גְּבוּרִים סְבִיב
 לָהּ, אֵלִין שְׁתִּין רַבְרַבִּיא מְשַׁמְשִׁין עֵילְאִין
 קְדִישִׁין, דְּאִינוּן מְשַׁמְשִׁין גְּבִי פּוֹרְסָא יִקְרָא
 דְּמִלְכָּא עֵילְאָה. מְגַבְרֵי יִשְׂרָאֵל, דְּאִנוּן מִמְּנָן
 תַּחוֹת שׁוּלְטָנָא רַבְרַבָּא קְדִישָׁא, מִיכְאֵל
 אֲפוּטְרוּפְסָא דִּישְׂרָאֵל. בְּגִין דְּאִינוּן תַּחוֹת
 יְדִיה, כְּלָהוּ רַבְרַבִּין אֲפוּטְרוּפִין דִּישְׂרָאֵל, הָדָא
 הוּא דְּכֹתִיב מְגַבְרֵי יִשְׂרָאֵל.

אָמַר לִיה ר' דּוּסְתָאִי, יָאוּת אַנְתָּ יִתִּיר מְנִי,
 לְמִיזַל לְמַחְמֵי סֶבֶר אַפִּי יוֹמִין. אַזְלוּ,
 פַּד מְטוּ לְגַבְיָה וְחַמָּא לוֹן, אָמַר לְשַׁמְשִׁיה זִיל
 וְאִימָא לוֹן, דְּכוּרְסִיָּא דְּתַלְתָּ קְיִימָא מְאִי היא
 בְּלָא חָד.

שָׁמַע רַבִּי דּוּסְתָאִי, אֶסְתַּכַּל בְּנַפְשִׁיה מִיִּלְתָּא,
 וְאָמַר לְשַׁמְשָׁא זִיל וְאִימָא לִיה לְמַר,
 דְּלָאוּ לְמַגְנָא אָמַר דְּוֹד, (תהלים קיח כב) אָבָן מְאָסוּ
 הַבּוֹנִים הִיתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה, דָּא דְּוֹד מִלְכָּא
 דְּאִיהוּ רַבִּיעָאָה.

אֲזַל שַׁמְשִׁיה וְאָמַר לִיה הָאִי מִיִּלְתָּא. אָמַר לִיה
 מִימַר שְׁפִיר קְאָמַרְתָּ, אֵלָא זִיל וְאִימָא
 לִיה, אֵן גַּעְלוּ בֵּיה בְּדוּד, דְּאָמַר אָבָן מְאָסוּ
 הַבּוֹנִים.

אָמַר לִיה לְר' חַגִּי, שְׁמַעְתָּ בְּהָאִי מִיִּלְתָּא פְּתַגָּם,
 אָמַר לִיה תְּלַת עַנְיִנֵי שְׁמַעִית, חָד הוּא
 דְּרִשָּׁא, אָמַר לִיה לָאו לְדַרְשָׁא קָא אֶתִּינָא הָבָא.
 דְּעוּבְדָּא דִּישִׁי וּבְנוֹי שְׁמַעְנָא, אָבַל עֵיקְרָא
 דְּמִלְתָּא אִי שְׁמַעְתָּ, אִימָא.

אָמַר, עֵיקְרָא דְּמִלְתָּא אִינוּן תְּרֵי עַנְיִנֵי
 דְּשְׁמַעִית, חָדָא הוּא דְּאָמַר אָבָא,
 בְּיוֹמָא דְּאֶתְבְּנֵי בִי מִקְדָּשָׁא עַבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא טִיבוּ סִגֵּי לְדוּד מִלְכָּא.

דְּבַתֵּר דְּאֶזְדַּמְּן לִיה הֵהוּא חוּבָא, וְאָף עַל גַּב

א הנה מטתו שלשלמה - היא
 כּסֵּא הַכְּבוֹד שֶׁל הַמֶּלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם
 כָּלוּ שְׁלוֹ. שְׁשִׁים גְּבוּרִים סְבִיב לָהּ
 - אֵלוּ שְׁשִׁים גְּדוּלִים מְשַׁמְשִׁים
 עֲלֵיוֹנִים קְדוּשִׁים, שֶׁהֵם מְשַׁמְשִׁים
 לְכֶסֶא הַכְּבוֹד שֶׁל הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיוֹן.
 מְגַבְרֵי יִשְׂרָאֵל - שֶׁהֵם מְמַנִּים
 תַּחַת שְׁלִיט גְּדוּל קְדוּשָׁא, מִיכְאֵל
 הָאֲפוּטְרוּפּוֹס שֶׁל יִשְׂרָאֵל. מִשׁוּם
 שֶׁהֵם תַּחַת יְדוּ, כָּלֵם גְּדוּלִים
 שָׂרִים אֲפוּטְרוּפּוֹסִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל.
 זֶהוּ שְׁפַתּוֹב מְגַבְרֵי יִשְׂרָאֵל.

אָמַר לוֹ רַבִּי דּוּסְתָאִי: רְאוּי אַתָּה
 יוֹתֵר מִמֶּנִּי לְלַכֵּת לְרֹאוֹת אֶת סֶבֶר
 פְּנֵי הַיָּמִים. הֲלָכוּ. כְּשֶׁהִגִּיעוּ אֵלָיו
 וְרָאָה אוֹתָם, אָמַר לְשַׁמְשׁוֹ: לָךְ
 וְאָמַר לָהֶם, שְׁכַסֵּא שֶׁל שְׁלֶשָׁה
 עַמּוּדִים מָה הוּא בְּלִי אַחַד?

שָׁמַע רַבִּי דּוּסְתָאִי, הִסְתַּכַּל
 בְּנַפְשׁוֹ עַל הַדְּבַר וְאָמַר לְשַׁמְשׁוֹ:
 לָךְ וְאָמַר לְמַר, שְׁלֵא לְחַנֵּם אָמַר
 דְּוֹד (תהלים קיח) אָבָן מְאָסוּ הַבּוֹנִים
 הִיתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה, זֶה דְּוֹד הַמֶּלֶךְ
 שֶׁהוּא הַרְבִּיעִי.

הֲלָךְ שַׁמְשׁוֹ וְאָמַר לוֹ הַדְּבַר הַזֶּה.
 אָמַר לוֹ: מִאָמַר יָפֵה אִמַּרְתָּ, אֵלָא
 לָךְ וְאָמַר לוֹ, אִיפֵה בְּחָלוּ בְּדוּד
 שְׁאָמַר אָבָן מְאָסוּ הַבּוֹנִים?

אָמַר לוֹ לְרַבִּי חַגִּי: שְׁמַעְתָּ בְּדַבְּרֵי
 הַזֶּה אִיזְשָׁהוּ פְּתַגָּם? אָמַר לוֹ:
 שְׁלֶשָׁה עַנְיִנִים שְׁמַעְתָּ, אַחַד הוּא
 דְּרִשָּׁא. אָמַר לוֹ: לֹא לְדַרְשָׁא בְּאִתִּי
 לְכָאן, שְׁמַעְשָׂה יְשִׁי וּבְנוֹי
 שְׁמַעְתָּ, אָבַל עַקֵּר הַדְּבַר, אִם
 שְׁמַעְתָּ - אָמַר.

אָמַר, עַקֵּר הַדְּבַר הֵם שְׁנֵי עַנְיִנִים
 שְׁמַעְתָּ, אַחַד הוּא שְׁאָמַר אָבָא,
 בְּיוֹם שֶׁנִּבְנְהָ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, עָשָׂה
 הַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ הוּא חֹסֵד רַב לְדוּד
 הַמֶּלֶךְ.

שְׁאֲחַר שֶׁהִזְדַּמְּן לוֹ אוֹתוֹ הַחֲטָא,
 וְאָף עַל גַּב שְׁמַחַל לוֹ הַקְּדוּשָׁ

דְּמַחַל לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ

ברוך הוא, כשיצא מן העולם הזה לא השאירו אותו המלאכים העליונים לעבר בשערי ירושלים שלמעלה, והיה יושב בחוץ.

וביום שנבנה בית המקדש, קרא הקדוש ברוך הוא למיכאל השר הקדוש, ומנה אותו להיות הוא וששים קדושים עליונים אפוטרופוסים של ישראל, אותם שהקיפו את פסא כבודו הקדוש. ומנה את מיכאל להכניס את דוד המשיח לשערי ירושלים של מעלה, ולהתקינו עם האבות כמרפכה קדושה עליונה. זהו שכתוב (מלכים א-ח) על כל הטובה אשר עשה ה' לדוד עבדו ולישראל עמו.

והיתר - ענין הוא, שכתוב ביהודה סבו שבחלו בו אחיו. זהו שכתוב (בראשית לח) וירד יהודה מאת אחיו, שהסירוהו מגאונתו. והקדוש ברוך הוא אין נוח לפניו מכל בני יעקב להיות שליט של מלכות של עולמים, אלא רק ליהודה. זהו שכתוב (שם מט) לא יסור שבט מיהודה וכו' ולו יקחה עמים. הוא לבדו, ולא לשאר בני יעקב, והינו הדבר שהיה אומר אביו.

ועוד שמעתי, מה ראה הקדוש ברוך הוא לתת שלטון ליהודה מכל שאר אחיו? אלא הסתכל הקדוש ברוך הוא בשמו הגדול שהיה רשום בשמו של יהודה, ובגללו השליטו על הכל ושלטונו לא יסור. בא רבי דוסתאי ונשקו בראשו.

שמע רבי אלעזר, ויצא אליהם. אמר, אתם בעלי הישיבה העליונה, חצי ושלם תבאו אלי, ותראו ותחיו מה שלא היה גלוי לעולמים, שכתוב (שמות לב) כי לא יראני האדם וחי, ואתם תראו ותחיו.

הוא, כד נפק מהאי עלמא, לא שבקוהו מלאכי עילאי למעבר תרעי ירושלים דלעילא, והיה יתיב אבראי.

וביזמא (דף לב ע"ב) דאתבני בי מקדשא, קרא קודשא בריך הוא למיכאל רברבא קדישא, ומני ליה למהוי הוא, ושתיין קדישין עילאין, אפוטרופוסים דישראל, אינון דאסחרו פורסי קדישא דיקריה.

ומני ליה למיכאל, למיעל לדוד משיחא בתרעי ירושלים דלעילא, ולא תקנא ליה עם אבהתנא, ותיכא קדישא עילאה, הדא הוא דכתיב, (מ"א ח טו) על כל הטובה אשר עשה ה' לדוד עבדו ולישראל עמו.

ואידך, ענינא הוא, דכתיב ביהודה סבוי, דגעלו ביה אחוי. הדא הוא דכתיב, (בראשית לא א) וירד יהודה מאת אחיו, דסרו ליה מגאונתיה. וקודשא בריך הוא לא ניחא קמיה מכל בנוי דיעקב למהוי שולטנא דמלכותא דעלמין, אלא ליהודה. הדא הוא דכתיב, (שם מט) לא יסור שבט מיהודה וכו' ולו יקחה עמים, הוא בלחודוי, ולא לשאר בנוי דיעקב, והיינו מלתא דהיה אומר אבוי.

ותו שמענא, מאי חמא קודשא בריך הוא למיהב שולטנותא ליהודה מכל שאר אחוי. אלא, אסתפל קודשא בריך הוא בשמיה הגדול דהיה רשים בשמיה דיהודה, ובגנייה אשליטיה על כלא, ושולטניה לא תעדי. אתא ר' דוסתאי ונשקיה ברישיה.

שמע רבי אלעזר, ונפק לגביהון, אמר אתון מאריהון דמתיתבתא עילאה, פלגותא ושלימתא אייתו גבאי, ותחמוזן ותיחון. מה דלא הוה גלי לעלמין, דכתיב (שמות לג ב) כי לא יראני האדם וחי. ואתון תחזון ותיחון.